

FOLKETINGET

Lektionsplan samfundsfag A:
**SU til EU-studerende:
gæld eller gevinst?**

LEKTIONSPLAN SAMFUNDSFAG A: SU til EU-studerende: gæld eller gevinst?

Lektion 1

Materiale

Øvelser og opgaver

Lektionens fokus:

SU til EU-borgere

Begreber:

Arbejdstagerbegrebet

Ligebehandlingsprincippet

Baggrund til underviser

Faktaark: [SU til EU-borgere – gæld eller gevinst?](#)

Berlingske: [Her er de stigende udgifter: Så meget får udlændinge i SU, så meget snyder de, og så meget skylder de](#)

Berlingske: [SU til udlændinge runder en halv milliard](#)

Film:

Reportagefilm "EU-borgere på SU – gæld eller gevinst?" (08:09 min.)

Webartikler:

eu.dk: [Arbejdskraftens fri bevægelighed](#)

ft.dk: [Svar på udvalgsspørgsmål om definition af begrebet vandrende arbejdstager](#)

ft.dk: [Svar på udvalgsspørgsmål om udviklingen i antallet af EU/EØS-borgere, der modtager SU](#)

Uddannelses- og Forskningsministeriet: [Status for udviklingen i antallet af EU/EØS-arbejdstagere som modtager SU – 2020](#)

Databaser:

Uddannelses- og Forskningsministeriet: [SU – tildelte stipendier og lån \(Datavarehuset\)](#)

Øvelse:

Sum i klassen. Diskutér med din sidemand, hvad der kunne få dig til at tage til et andet land og studere. Notér på papir og saml bud op i plenum.

Opgave 1:

Se reportagefilmen om Mateo fra Italien (08:09 min.), som studerer i Danmark og får dansk SU.

Genfortæl filmens handling til din makker.

- Hvorfor kan Mateo få SU i Danmark? Hvorfor har han valgt at læse i Danmark? Hvor længe vil han blive her i landet?
- Er Mateos bevæggrunde de samme, som de punkter, du noterede, der kunne få dig til at læse i et andet land?

Find inspiration på disse websites:

- ft.dk: [Svar på udvalgsspørgsmål om definition af begrebet vandrende arbejdstager](#)
- eu.dk: [Arbejdskraftens fri bevægelighed](#)

Opgave 2:

Undersøg i grupper følgende spørgsmål:

- Hvor mange EU-borgere får dansk SU?

Læse/se/lytte-fokus:

- EU's ligebehandlingsprincip
- EU-Domstolens SU-dom fra 2013
- EU-borgere på dansk SU

Undersøg udviklingen siden 2013. Lav et diagram, som viser udviklingen.

- b. Hvilke EU-lande kommer de udenlandske studerende fra? Lav Top 3-liste.
- c. Hvor stor andel udgør SU-udgifterne til udenlandske studerende af de samlede SU-udgifter? Lav en grafisk fremstilling.

Fremlæg jeres resultater i plenum.

Find inspiration på disse websites:

- [ft.dk: Svar på udvalgsspørgsmål om udviklingen i antallet af EU/EØS-borgere, der modtager SU i Danmark](#)
- Uddannelses- og Forskningsministeriet: [Status for udviklingen i antallet af EU/EØS-arbejdstagere som modtager SU – 2020](#)
- Uddannelses- og Forskningsministeriet: [SU – tildelte stipendier og lån \(Datavarehuset\)](#)

Lektion 2

Materiale

Øvelser og opgaver

Lektionens fokus:

SU-forlig

Begreber:

SU-dommen

Partiernes holdninger

Baggrund til underviser:

Uddannelses- og Forskningsministeriet: [Reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse](#) (aftaletekst fra 2013) – læs om SU-dommen side 12.

Webartikler og links til rapporter:

tv2.dk: [SU til udlændinge vokser fortsat trods politisk aftale](#)

Berlingske: [SU til udlændinge runder en halv milliard](#)

Politiken: [EU-landene løfter også Danmarks uddannelsesbyrde](#)

Opgave 1:

Se klippet "Dorte Sindbjerg Martinsen om SU til EU-borgere" (06:08 min.).

- a. Redegør for, hvad SU-dommen fra 2013 går ud på, og hvilke udfordringer den giver Danmark.
- b. Forklar samtidig, hvorfor det er svært for Danmark at ændre EU-reglerne, så kun danske statsborgere kan få SU.
- c. Redegør også for, hvad partierne bag SU-forliget gør for at nedbringe SU-udgifterne til studerende fra andre EU-lande.

ft.dk: Offentlige indtægter og udgifter ved internationale studerende (Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2018)
Uddannelses- og Forskningsministeriet: Regeringen efter ny SU-prognose: Indgreb nødvendigt for at begrænse SU-udgifter til EU-studerende

Film:

Ekspertfilm: "Dorte Sindbjerg Martinsen om SU til EU-borgere" (06:08 min.)

Læse/se/lytte-fokus:

EU-Domstolens SU-dom fra 2013
SU-forlig og Danmarks handlemuligheder
Partiernes holdninger

Opgave 2:

Undersøg, hvor mange EU-borgere på dansk EU, der bliver i Danmark og arbejder efter endt uddannelse.

- a. Er de udenlandske studerende samlet set en gevinst eller en udgift for Danmark? Begrund dine svar.
- b. Diskutér, hvad Danmark kan gøre for at fastholde flere EU-borgere, efter de har afsluttet deres uddannelse her i landet?

Find inspiration her:

- ft.dk: Offentlige indtægter og udgifter ved internationale studerende (Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2018)

Opgave 3:

Læs artiklerne:

SU til udlændinge runder en halv milliard (Berlingske) og EU-landene løfter også Danmarks uddannelsesbyrde (Politiken)

- Diskutér, om Danmark skal gøre det sværere for udenlandske EU-borgere at modtage dansk SU.

Opgave 4:

Skriv et notat til uddannelses- og forskningsministeren om, hvordan hun i Ministerrådet får rejst Danmarks udfordring med de voksende SU-udgifter til EU-borgere.

Notatet skal indeholde 3 forslag og begrundelser for, hvorfor EU skal give Danmark en undtagelse for reglerne. Til sidst skal der være en anbefaling.

Find inspiration her:

- tv2.dk: [SU til udlændinge vokser fortsat trods politisk aftale](#)
- [Pressemeddelelse fra Uddannelses- og Forskningsministeriet](#)

Lektion 3

Materiale

Øvelser og opgaver

Lektionens fokus:

Velfærdsmodeller

Begreber:

Push-pull faktorer

Velfærdsturisme

Baggrund til underviser:

Europa-Kommissionen: [National Student Fee and Support Systems in European Higher Education 2020/2021](#)

Film:

Ekspertfilm: "Dorte Sindbjerg Martinsen om SU til EU-borgere" (06:05 min.)

Bøger:

Jacob Langvad. *Europas svære fællesskab*. 2. udgave. Columbus. 2020. Case s. 41 om velfærdsturisme og arbejdskraftens fri bevægelighed.

Webartikler:

Ræson.dk: [Velfærdsturisme-begrebet skyder langt forbi](#)

ft.dk: [Udvalgssvar om SU-stipendiater i Danmark, Norge og Sverige](#)

Læse/se/lytte-fokus:

- Velfærdsmodeller
- Begrebet velfærdsturisme

Opgave 1:

Se [illustrationen](#) over de tre velfærdsmodeller.

Svar skriftligt på følgende:

- a. Hvilken velfærdsmodel har vi i Danmark? Hvad kendetegner den?
- b. Hvilke faktorer gør det attraktivt for udenlandske studerende at læse i Danmark?
- c. Hvilke faktorer gør det mindre attraktivt?

Opgave 2:

Opstil på baggrund af din Top 3-liste og oversigten over velfærdsmodeller en hypotese, som kan forklare stigningen i antallet af EU-borgere på dansk SU. Inddrag også gerne andre ressourcer.

Opgave 3:

Se videoklipet "Dorte Sindbjerg Martinsen om SU til EU-borgere" (06:05 min.) og svar på følgende:

- a. Hvad dækker begrebet velfærdsturisme over?
- b. Synes de udenlandske studerende, som medvirker i reportagen, at de er velfærdsturister? Notér de forskellige synspunkter.

- c. Diskutér, om det er velfærdsturisme, når udenlandske EU-borgere studerer og får SU i Danmark.

Opgave 4

Undersøg også, hvor mange danske unge, der uddanner sig i Norden eller et andet EU-land:

- a. Er det velfærdsturisme, når danske unge læser i et andet land? Opstil argumenter for og imod.

Find inspiration i disse artikler og links:

- Ræson.dk: [Velfærdsturisme-begrebet skyder langt forbi](#)
- ft.dk: [Udvalgssvar om SU-stipendiater i Danmark, Norge og Sverige](#)

Lektion 4

Materiale

Øvelser og opgaver

Lektionens fokus:

Velfærdsdilemmaer

Begreber:

Velfærdsydelse

Ligebehandlingsprincippet

Indeksering af børnepenge

Velfærdsforbehold

Baggrund til underviser:

eu.dk: [Fri bevægelighed for arbejdskraft og EU's sociale dimension](#)

eu.dk: [Det store slag om velfærdsydelse](#)

Webressourcer:

ft.dk: [Beslutningsforslag B38](#)

dr.dk: [Ekspert: DF's velfærdsforbehold er en udmeldelse af EU](#)

ft.dk: [B50 – forslag til beslutning om indeksering af dagpenge](#)

ft.dk: [Udvalgssvar om indeksering af dagpenge på baggrund af leveomkostninger](#)

Læse/se/lytte-fokus:

Velfærdsmodeller og velfærdsforbehold

Indeksering af velfærdsydelse

Opgave 1:

Statsborgere fra andre EU-lande med arbejde i Danmark har efter en tid ret til de samme velfærdsydelse (knyttet til det danske arbejdsmarked) som danske statsborgere.

Læs "[Det store slag om velfærdsydelse](#)" og se animationen "[Medlemslandenes velfærdsdilemmaer](#)".

- a. Hvad er EU-landet Danmarks dilemma mht. velfærdsydelse til andre EU-landes borgere, der bor og arbejder i Danmark?

Opgave 2:

Gennemgå nedenstående case i fællesskab i klassen.

- a. Læs om regulering af børnepenge i artiklen Det store slag om velfærdsydelse og redegør for, hvad det betyder at indeksere velfærdsydelse som f.eks. børnepenge eller kontanthjælp.
- b. Læs MF'er Bent Bøgsteds (DF) beslutningsforslag fra den 3. december 2019. Hvilke argumenter fremføres i beslutningsforslaget?
- c. Læs svaret fra beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard (S) på et lignende spørgsmål fremsat af Bent Bøgsted. Hvad kan man udlede om effekten af en eventuel indeksering af velfærdsydelse af tabellen nederst i svaret?

Opgave 3:

Læs det forslag, som MF'er Morten Messerschmidt (DF) fremsatte den 15. november 2019.

Lav gruppeoplæg og besvar følgende spørgsmål:

- a. Hvilke fordele ser du i et eventuelt velfærdsforbehold?
- b. Hvilke ulemper har forslaget?
- c. Hvorfor er det ikke vedtaget?

Find inspiration i denne artikel:

- dr.dk: DF's velfærdsforbehold er en udmeldelse af EU

Saml op i klassen og find argumenter for og imod, at arbejdstagere fra andre EU-lande kan få velfærdsydelse i Danmark.